

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie

LWA – 4113-002-05/2014
D/14/505

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli D/14/505 – Gospodarka finansowa Lasów Państwowych

Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Delegatura w Warszawie	Izba	Kontroli
-------------------------------------	----------------------------------	------	----------

Kontroler	Wanda Dąbrowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91132 z dnia 20 maja 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
-----------	--

Jednostka kontrolowana	Zespół Składowic Lasów Państwowych w Siedlcach, 00-110 Siedlce, ul. Kazimierzowska 9 ¹
------------------------	---

Kierownik jednostki kontrolowanej	Grażyna Wereda Dyrektor Zespołu Składowic Lasów Państwowych w Siedlcach (dowód: akta kontroli str. 3)
-----------------------------------	--

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Zespół Składowic Lasów Państwowych w Siedlcach w kontrolowanym okresie, tj. w latach 2011-2013 prawidłowo realizował przychody oraz legalnie, rzetelnie, celowo i gospodarnie wydatkował środki w związku z prowadzoną działalnością. Pozytywne wyniki ekonomiczne za lata 2011-2013 wskazują na stabilną sytuację majątkowo-finansową Zespołu.

NIK zwraca uwagę na niską efektywność prowadzonej działalności gospodarczej. W całym kontrolowanym okresie wskaźniki rentowności sprzedaży były ujemne, co wynika z ponoszonych strat ze sprzedaży (w 2011 r. (-) 27,9 tys. zł, w 2012 r. (-) 125,7 tys. zł, w 2013 r. (-) 237,2 tys. zł.) Zysk netto był wypracowywany głównie na działalności finansowej, w tym przede wszystkim dzięki lokowaniu wolnych środków pieniężnych, z których przychód w 2011 r. wyniósł 215,2 tys. zł, w 2012 r. 255,1 tys. zł, w 2013 r. 207,8 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

ZSLP w Siedlcach utworzony 30 czerwca 1975 r.² jest jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, podporządkowaną dyrektorowi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie³. Zgodnie z postanowieniami regulaminu organizacyjnego⁴ zakres działalności Zespołu obejmował: zakup drewna pochodzącego z Lasów Państwowych oraz lasów innej własności; spedycję drewna do odbiorców; sprzedaż drewna i wyrobów z drewna; usługi transportowe (m.in. wywóz drewna z lasu, załadunek, przeładunek drewna i wyrobów z drewna) oraz inną działalność usługową i handlową⁵ na rzecz jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych i innych podmiotów gospodarczych na zasadach wolnorynkowych.

W okresie objętym kontrolą spośród ww. zadań ZSLP w Siedlcach prowadził działalność w zakresie:

- spedycji drewna pochodzącego z Lasów Państwowych na rzecz odbiorców (na podstawie umów cesji), którzy zakupili drewno na portalach aukcyjnych Lasów Państwowych,

¹ Dalej: ZSLP w Siedlcach lub Zespół.

² Zarządzenie nr 30 Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych z dnia 30 czerwca 1975 r. w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej wchodzącej w skład Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w Białymstoku.

³ Zarządzenie nr 32 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie funkcjonowania Zespołu Składowic Lasów Państwowych w Siedlcach.

⁴ Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 12 Dyrektora Zespołu Składowic Lasów Państwowych w Siedlcach z dnia 12.05.2011 r.

⁵ Np. obsługa zakupów centralnych na rzecz jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, pomiary lekką płytą dynamiczną i inne usługi z zakresu prac leśnych, manipulacja i zrębkowanie drewna, organizacja przetargów i pełnienie funkcji inwestora zastępczego.

- usług transportowych drewna drogami leśnymi i publicznymi (w tym załadunek drewna na wagony) oraz transport sadzonek zakupionych przez nadleśnictwa Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie⁶,
- obsługi zakupów centralnych materiałów biurowych i eksploatacyjnych (zakupionych przez Zespół w ramach zakupów centralnych) na rzecz jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych.

(dowód: akta kontroli str. 4-22 i 40)

Działalność Zespołu prowadzona była na podstawie rachunku ekonomicznego, zgodnie z zasadami gospodarki finansowej określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe⁷.

(dowód: akta kontroli str. 19)

W okresie objętym kontrolą ZSLP w Siedlcach nie korzystał ze środków funduszu leśnego.

(dowód: akta kontroli str. 91-93, 138-140 i 184-186)

Planowanie i realizacja przychodów.

Opis stanu faktycznego Dyrektor ZSLP w Siedlcach na poszczególne lata badanego okresu, tj. 2011-2013 ustalała plan finansowo-gospodarczy określający m.in. kwoty przychodów w podziale na przychody ze sprzedaży produktów, pozostałe przychody operacyjne i przychody finansowe. W 2011 r. plan przychodów ogółem został wykonany na poziomie 108,1% (19 531,9 tys. zł), w 2012 r. 87,4% (17 700,9 tys. zł), natomiast w 2013 r. w 86,0% (12 155,4 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 23-39)

W okresie objętym kontrolą, w ramach przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, Zespół realizował przychody netto ze sprzedaży produktów (w tym przychody ze sprzedaży produktów przez zakłady) oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów.

Wielkość przychodów w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

(w tys. zł)

Źródła przychodów	2011	2012	2013
Przychody ze sprzedaży produktów	3 252,6	3 507,2	2 389,6
- usługi transportowe - sadzonki ⁸	102,6	100,8	115,3
- ryczałt spedycyjny ⁹	3 132,6	3 390,9	2 255,6
- drewno kominkowe	17,4	2,9	-
- pomiar lekką płytą dynamiczną	-	12,6	18,7
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	15 588,3	13 714,0	9 298,6
- drewno ⁹	15 583,5	13 606,6	8 942,1
- sklep www ¹⁰	4,8	107,4	356,4

W badanym okresie ZSLP w Siedlcach nie osiągał przychodów i nie ponosił kosztów dotyczących działalności administracyjnej, podstawowej, ubocznej, dodatkowej i socjalno – bytowej oraz nie wystąpiły przypadki zdarzeń nadzwyczajnych.

(dowód: akta kontroli str. 40 i 87-88)

Dyrektor ZSLP w Siedlcach wyjaśniła, że zasadniczy wpływ na różnicę w planowanych, a wykonanych przychodach w latach 2012 - 2013, miał fakt, iż przygotowując plan finansowo-gospodarczy na początku roku, ZSLP nie ma pełnej wiedzy jakie masy drewna zostaną zakupione przez odbiorców w drugim półroczu danego roku i jakie masy z tego zostaną zlecone do spedycji przez ZSLP. Wynika to z obowiązujących zasad sprzedaży

⁶ Ww. usługi świadczyły podmioty zewnętrzne wyłonione przez Zespół w trybie przetargowym.

⁷ Dz. U. Nr 134, poz. 692, zwane dalej rozporządzeniem w sprawie gospodarki finansowej.

⁸ Usługi świadczyły podmioty zewnętrzne wyłonione w trybie przetargowym

⁹ Sprzedaż realizowana na podstawie umów cesji

¹⁰ Działalność handlowa dotycząca zakupów centralnych (materiały biurowe i eksploatacyjne oraz narzędzia dla leśnictwa)

drewna, tj. finalizacja zakupu drewna na II półrocze odbywa się w miesiącach czerwiec-sierpień, tym samym w późniejszym okresie nie ma możliwości korekty planu. W planie 2012 r. założono wyższe przychody ze sprzedaży towarów, których nie udało się zrealizować.

Ponadto, rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii¹¹ zakazującego spalania drewna pełnowartościowego pozyskanego w Lasach Państwowych przez elektrownie, spowodowało utratę jednego z kluczowych odbiorców mas drewna (z którym ZSLP wynegocjowane miał najkorzystniejsze ceny), co miało wpływ na różnicę pomiędzy planowanym, a osiągniętym przychodem w 2013 r. Prowadzone były rozmowy z innymi odbiorcami w zakresie spedycji drewna w II półroczu 2013 r., które nie zostały sfinalizowane umowami dostaw. Kolejnym czynnikiem wpływającym na zmniejszenie przychodów jest duża konkurencja podmiotów prywatnych świadczących usługi spedycyjne oraz ogólna dekoniunktura w kraju i ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy.
(dowód: akta kontroli str. 310-314)

W okresie objętym kontrolą ZSLP nabywał drewno pochodzące z Lasów Państwowych tylko w celach wykonania usługi spedycji odbiorcom (niepowiązanym z Lasami Państwowymi), którzy zakupili drewno na portalach aukcyjnych Lasów Państwowych z nadleśnictw podlegającym Regionalnym Dyrektorom Lasów Państwowych w Warszawie, Radomiu, Lublinie, Krośnie i Białymstoku. Na podstawie podpisanych umów nadrzędnych z DGLP zawierana była umowa cesji pomiędzy danym odbiorcą a ZSLP oraz umowy pomiędzy ZSLP a nadleśnictwami z których drewno zostało zakupione. Drewno refakturowano po cenach zakupu zgodnych z umową nadrzędną. Przychody jakie uzyskiwał Zespół to przychody z tytułu ryczałtu spedycyjnego ustalonego do 1m³ surowca drzewnego zgodnie z zapisami umowy cesji.
(dowód: akta kontroli str. 44-45)

W latach 2011-2013 na podstawie umów cesji¹² Zespół nabył odpowiednio 102 830,5 m³ drewna, 99 329,8 m³ i 71 694,22 m³. Przychody ze spedycji wyniosły odpowiednio: 3 132 ,6 tys. zł, 3 390,9 tys. zł i 2 255,6 tys. zł., natomiast koszty: 2 418,2 tys. zł, 2 488,5 tys. zł i 1 790,1 tys. zł.

Wynik finansowy Zespołu na całej działalności w badanym okresie był dodatni osiągnięto zysk w wysokości w 2011 r. – 193,2 tys. zł, w 2012 r. – 247,8 tys. zł, w 2013 r. – 151,9 tys. zł. Wynik finansowy ze sprzedaży w badanym okresie był ujemny osiągnięto stratę w wysokości w 2011 r. – (-) 27,9 tys. zł, w 2012 r. – (-) 125,7 tys. zł, w 2013 r. – (-) 237,2 tys. zł. Wynik finansowy na działalności gospodarczej (działalność operacyjnej i finansowej) w badany okresie był dodatni osiągnięto zysk w wysokości w 2011 r. – 240,8 tys. zł, w 2012 r. – 294,2 tys. zł, w 2013 r. – 191,1 tys. zł.
(dowód: akta kontroli str. 40 i 47-52, 87-88)

Ustalone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
------------------------------	--

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

¹¹ Dz. U. z 2012 r. poz. 1229 ze zm.

¹² W 2011 r.: 2 umowy cesji z firmami I.P.K. sp. z o.o.; 3 umowy z M.S. S.A.; 2 umowy z E.P. S.A.

W 2012 r.: 1 umowa z I.P.K. sp. z o.o.; 3 umowy z M.S. S.A.; 3 umowy z G.D.F.S.B. sp. z o.o.,

W 2013 r.: 4 umowy z I.P.K. sp. z o.o.; 3 umowy z M.S. S.A., 1 umowa z Z.L.

Realizacja wydatków

Opis stanu W okresie objętym kontrolą Zespół udzielił ogółem 18 zamówień publicznych w trybie przetargu faktycznego nieograniczonego oraz 56 zamówień uzupełniających w trybie z wolnej ręki, które były przewidziane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Spośród wszystkich udzielonych zamówień jedno dotyczyło zadania inwestycyjnego, a pozostałe dostaw i usług. (dowód: akta kontroli str. 53-61)

W toku kontroli poddano analizie cztery postępowania przetargowe o łącznej wartości 2 617 303 zł, z czego jedno postępowanie na zadanie inwestycyjne pn. „Modernizacja budynku – wykonanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła wraz z gruntowym wymiennikiem ciepła oraz wykonaniem izolacji pionowej fundamentów i docieplenie ścian piwnic w budynku biurowym Zespołu Składnic Lasów Państwowych w Siedlcach”¹³ oraz trzy zamówienia udzielone przez ZSLP w związku z prowadzoną działalnością, dotyczące:

1. Usług transportowych w miesiącach od 15.08.2011 r. do 28.02.2012 r. niezbędnych do realizacji przyjętych zleceń spedycji drewna.
2. Sukcesywnej dostawy materiałów eksploatacyjnych do sprzętu biurowego i artykułów biurowych dla Zespołu Składnic Lasów Państwowych w Siedlcach.
3. Dostawy paliw płynnych w 2013 r. dla pojazdów będących własnością ZSLP w Siedlcach.

Inwestycja związana z modernizacją budynku była wynikiem realizacji zalecenia DGLP dotyczącego podjęcia działań zmierzających do usunięcia zawilgocenia w pomieszczeniach archiwum. Rozpoczęcie inwestycji zostało poprzedzone uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz zgody konserwatora zabytków.

Zastosowany w postępowaniach tryb przetargu nieograniczonego zapewnił uczciwą konkurencję oraz równe traktowanie wykonawców. Wszystkie postępowania przetargowe zostały przeprowadzone z zachowaniem postanowień ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 62-68)

Ustalone W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości nieprawidłowości.

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

Sytuacja majątkowo-finansowa

Opis stanu W badanym okresie w ZSLP w Siedlcach wykorzystywano system informatyczny pn. System faktycznego Informatyczny Lasów Państwowych (SILP)¹⁵. Dla potrzeb analiz oraz zarządzania działalnością i finansami ZSLP w Siedlcach wykorzystywana jest przede wszystkim aplikacja SILPweb, a w szczególności jej moduły *Raporty i Sprawozdawczość*. Do tworzenia niestandardowych raportów wykorzystywany jest także pakiet Business Objects. Wyżej wymienione aplikacje oferują zestawy raportów obejmujące główne płaszczyzny funkcjonowania jednostki, a w szczególności: planowania, gospodarki leśnej, gospodarki towarowej, kadr i płac, infrastruktury, finansów i księgowości, sprzedaży drewna, zamówień publicznych, dotacji na projekty, sprawozdawczości wewnętrznej i zewnętrznej.

Zapisy operacji księgowych na kontach analitycznych, dokonywane w różnych podsystemach SILP, są przenoszone automatycznie na konta syntetyczne księgi głównej, a dane wartościowe dotyczące poniesionych kosztów, nakładów na budowę środków trwałych przenoszone są automatycznie do systemu planów

¹³ Umowa Nr A-9/2011 z dnia 2 czerwca 2011 r. zawarta z FHU C.A.S. Wartość realizacji przedmiotu umowy 157 500 zł netto.

¹⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

¹⁵ SILP jest systemem informacyjnym zintegrowanym, wspomagającym zarządzanie w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, który jest zorganizowany modułowo i obsługuje wszystkie obszary zarządzania, na każdym poziomie zarządzania: leśnictwa, nadleśnictwa, zakładu Lasów Państwowych, regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

i podsystemu Infrastruktura.
(dowód: akta kontroli str. 69-83 i 314-318)

Sprawozdania finansowe Zespołu za lata 2011-2013 były sporządzane przy wykorzystaniu aplikacji SILPweb, na formularzach otrzymanych przez RDLP w Warszawie według zasad i wzorów, określonych corocznie przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych zarządzeniem w sprawie zasad prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe za (...) rok przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych.

Przed dostarczeniem sprawozdania finansowego do RDLP w Warszawie było ono wysyłane w wersji elektronicznej jako wersja robocza (plik Ms Excel) w celu weryfikacji i sprawdzenia poprawności danych w nim zawartych. Złożone do RDLP w Warszawie sprawozdania były już zweryfikowane.
(dowód: akta kontroli str. 299-300)

W latach 2011-2013 sumy bilansowe aktywów i pasywów ZSLP w Siedlcach wynosiły ogółem odpowiednio 7 955,3 tys. zł, 8 799,9 tys. zł i 8 043,5 tys. zł.

W strukturze majątku Zespołu występowała tendencja wzrostowa udziału aktywów obrotowych przy jednoczesnym spadku aktywów trwałych. W 2011 r. aktywa obrotowe stanowiły 79,6% (6 329,6 tys. zł) aktywów ogółem, w 2012 – 83,4% (7 337,8 tys. zł) i w 2013 r. – 83,9% (6 744,1 tys. zł), natomiast aktywa trwałe odpowiednio 20,4% (1 625,7 tys. zł), 16,6% (1 462,2 tys. zł) i 16,1% (1 299,4 tys. zł).
(dowód: akta kontroli str. 84-86)

W 2011 i 2012 r. główną pozycję aktywów trwałych stanowiły rzeczowe aktywa trwałe (których wartość w poszczególnych latach wykazywała tendencję spadkową) i wyniosły odpowiednio 1 592,8 tys. zł i 1 448,3 tys. zł, natomiast w 2013 r. największy udział w aktywach trwałych miały inwestycje długoterminowe 957,0 tys. zł.

W 2012 r. wartości środków trwałych zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim ogółem z kwoty 1 592,8 tys. zł do kwoty 1 437,2 tys. zł (tj. o 155,6 tys. zł, co stanowiło 9,8% wartości 2011 r.). Główną przyczyną zmniejszenia stanu środków trwałych była amortyzacja środków transportu (zmniejszenie o 113,8 tys. zł), przeszacowanie wartości budynku w Wieliszewie oraz likwidacja melioracji w dawnym Oddziale Przerobu Drewna w Pilawie (ogółem zmniejszenie wraz z amortyzacją o kwotę 41,8 tys. zł).

Wg stanu na 31 grudnia 2012 r. Zespół posiadał środki trwałe w budowie o wartości 11,1 tys. zł, które zostały zakupione w 2012 r. i nie przyjęte do użytkowania na dzień 31 grudnia 2012 r.

W 2013 r. wartość środków trwałych w porównaniu z 2012 r. zmniejszyła się z kwoty 1 437,2 tys. zł do kwoty 329,1 tys. zł (tj. o 1 108,1 tys. zł, co stanowiło 77,1% wartości 2012 r.). Głównym powodem zmniejszenia wartości tych środków było przekwalifikowanie budynku produkcyjno-gospodarczego w Pilawie wraz z przynależnym placem i innymi budynkami na inwestycje długoterminowe (ogółem zmniejszenie wraz z amortyzacją o 983,3 tys. zł), oraz amortyzacja środków transportu (zmniejszenie o 103,6 tys. zł). Wg stanu na 31 grudnia 2013 r. Zespół nie posiadał środków trwałych w budowie.
(dowód: akta kontroli str. 84-86 i 233)

Na koniec 2013 r. ZSLP w Siedlcach posiadał inwestycje długoterminowe w kwocie ogółem 957,0 tys. zł stanowiące wartość przekwalifikowanych środków trwałych w Pilawie. Przekwalifikowania dokonano w związku z zawarciem umowy dzierżawy budynków produkcyjno-gospodarczych wraz z placem w Pilawie¹⁶.

W 2013 r. Zespół uzyskał przychody z dzierżawy środków trwałych zaliczanych do inwestycji w kwocie 22,0 tys. zł, natomiast koszty dzierżawy wyniosły 3,5 tys. zł.
(dowód: akta kontroli str. 84-86, 234-241 i 41-42)

W badanym okresie najwyższy udział w ramach aktywów obrotowych stanowiły inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne w kasie, na rachunkach bankowych i lokatach), które w 2011 r. stanowiły 77,3% (4 892,4 tys. zł) aktywów obrotowych, w 2012 r. 73,6% (5 400,9 tys. zł) i w 2013 r. 77,5% (5 223,9 tys. zł).

Na koniec każdego roku objętego kontrolą Zespół posiadał zapasy w postaci towarów (materiały eksploatacyjne i artykuły biurowe w magazynie)¹⁷, które w 2011 r. stanowiły 5,1% (365,5 tys. zł) aktywów obrotowych, w 2012 r.

¹⁶ Umowa dzierżawy nieruchomości nr A-2126-01/2013 z dnia 17 października 2013 r.

3,1% (230,1 tys. zł) i 2013 r. 4,0% (270,6 tys. zł). W okresie objętym kontrolą w Zespole nie występowały zapasy, które utraciły wartość użytkową.

Ponadto w latach 2011-2013 ZSLP w Siedlcach posiadał należności krótkoterminowe w kwotach odpowiednio 1 016,8 tys. zł, 1 593,7 tys. zł i 1 189,5 tys. zł, które dotyczyły głównie należności z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty do 12 m-cy.

(dowód: akta kontroli str. 84-86)

Wg stanu na 31 grudnia 2011 r. Zespół dokonał odpisu aktualizującego na należności w kwocie 70,4 tys. zł, z tytułu postępowania prowadzonego na drodze sądowej z dzierżawcą sprzętu (przewoźnikiem drewna) o egzekucje zapłaty należności za poniesione koszty naprawy zestawu do załadunku drewna użytkowanego niezgodnie z umową. Wg stanu na 1 stycznia 2012 r. dokonano zwiększenia odpisu aktualizującego należności o kwotę 14,9 tys. zł¹⁸. Należność wraz z odsetkami została uregulowana 28 listopada 2012 r. w związku z wyrokiem Sądu Rejonowego w Siedlcach V Wydział Gospodarczy¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 106, 130, 153, 177, 242-248-251)

Na dzień 31 grudnia 2013 r. dokonano odpisów aktualizujących wartość należności w kwocie 0,3 tys. zł z tytułu sporu sądowego z przewoźnikiem drewna, który odmówił zapłacenia dwóch kar umownych w związku z niewłaściwym załadunkiem drewna.

(dowód: akta kontroli str. 199, 226 i 252)

Kapitały własne Zespołu wykazywały tendencję wzrostową i kształtowały się następująco: 2011 r. – 81,9% (6 518,5 tys. zł) pasywów ogółem, 2012 r. – 76,9% (6 766,5 tys. zł) i 2013 r. – 85,7% (6 895,2 tys. zł). We wszystkich latach badanego okresu na kapitały własne składały się: kapitał zasobów LP²⁰, kapitał z aktualizacji wyceny²¹ oraz zysk netto²².

Zobowiązania i rezerwy wynosiły odpowiednio: 18,1% (1 463,6 tys. zł) pasywów ogółem, 23,1% (2 033,5 tys. zł) i 14,3% (1 148,3 tys. zł). W badanym okresie w Zespole nie wystąpiły zobowiązania długoterminowe lub przeterminowane.

(dowód: akta kontroli str. 84-86)

Za lata 2011-2013 Zespół osiągnął dodatni wynik finansowy w kwotach netto: w 2011 r. – 193,2 tys. zł, w 2012 r. – 247,8 tys. zł i w 2013 r. – 151,9 tys. zł. Wypracowany zysk, decyzjami Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie²³ został przeznaczony na zwiększenie kapitału zasobów Lasów Państwowych.

(dowód: akta kontroli str. 87-88 i 253-261)

Ogółem przychody²⁴ wyniosły: w 2011 r. – 19 531,9 tys. zł, w 2012 r. – 17 700,9 tys. zł i w 2013 r. – 12 155,4 tys. zł. Wartość osiągniętych przychodów w 2012 r. (w odniesieniu do 2011 r.) była niższa o 1 831,0 tys. zł (10,3%), natomiast w 2013 r. niższa o 5 545,5 tys. zł (o 31,3%) niż w 2012 r.²⁵

Główną pozycją przychodów netto ze sprzedaży produktów, materiałów i towarów były wpływy z tytułu sprzedaży drewna, które wykazywały tendencję spadkową i wyniosły odpowiednio 15 583,5 tys. zł, 13 606,6 tys. zł i 8 942,1 tys. zł.

¹⁷ Zapasy sklepu internetowego.

¹⁸ Odsetki ustawowe w kwocie 7,8 tys. zł; koszty zastępstwa procesowego 3,6 tys. zł i opłata za pozew złożony do sadu w 2011 r. 3,5 tys. zł.

¹⁹ Wyrok z dnia 18 maja 2012 r.

²⁰ W 2011 r. 6 207,5 tys. zł; w 2012 r. 6 400,9 tys. zł; w 2013 r. 6 625,4 tys. zł

²¹ W każdym roku po 117,8 tys. zł

²² W 2011 r. 193,2 tys. zł; w 2012 r. 247,8 tys. zł; w 2013 r. 151,9 tys. zł

²³ Decyzja nr 25 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 29 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia podziału zysku netto w jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie za 2011 r.; decyzja nr 35 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia podziału zysku netto w jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie za 2012 r.; decyzja nr 27 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie zatwierdzenia podziału zysku netto w jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie za 2013 r.

²⁴ Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe.

²⁵ Przyczyny spadku przychodów opisano w punkcie III.1 wystąpienia pokontrolnego.

Koszty ogółem²⁶ wyniosły: w 2011 r. – 19 291,1 tys. zł, w 2012 r. – 17 406,8 tys. zł i w 2013 r. – 11 964,2 tys. zł. Wartość poniesionych kosztów w 2012 r. (w odniesieniu do 2011 r.) była niższa o 1 884,3 tys. zł (9,8%), a w 2013 r. niższa o 5 442,6 tys. zł (o 31,3%) niż w 2012 r.

W strukturze kosztów ogółem najwyższy udział stanowiły koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów²⁷, które w 2011 r. stanowiły 90,1% (17 424,1 tys. zł) kosztów ogółem, w 2012 r. 89,7% (15 759,7 tys. zł) i w 2013 r. 88,0% (10 722,9 tys. zł).

W okresie objętym kontrolą ZSLP w Siedlcach nie osiągał przychodów i nie ponosił kosztów dotyczących działalności administracyjnej, podstawowej, ubocznej, dodatkowej i socjalno-bytowej oraz nie wystąpiły przypadki zdarzeń nadzwyczajnych.
(dowód: akta kontroli str. 87-88 i 40)

Analiza wskaźnikowa działalności Zespołu za lata 2011-2013 wskazuje na bardzo wysoką płynność (wynikającą przede wszystkim z wysokiego stanu środków pieniężnych) przy stosunkowo niskich zyskach netto (wynikających głównie z lokowania wolnych środków pieniężnych) i pogłębiających się stratach na sprzedaży.

W analizowanym okresie jednostka zachowywała bezpieczną strukturę finansowania aktywów, na co wskazują:

- wysoki poziom wskaźników płynności, który kształtował się na poziomie:
 - wskaźnik bieżącej płynności: 5,15 (2011 r.), 3,95 (2012 r.) i 7,11 (2013 r.),
 - wskaźnik szybkiej płynności: 4,85 (2011 r.), 3,82 (2012 r.) i 6,83 (2013 r.),
 - wskaźnik natychmiastowej wymagalności²⁸: 4,03 (2011 r.), 2,96 (2012 r.) i 5,57 (2013 r.).
- wskaźnik pokrycia majątku trwałego zarówno kapitałem własnym jak i stałym, który w latach 2011-2013 wykazywał tendencję wzrostową i wynosił odpowiednio 400,9%, 462,8% i 530,7%
- wskaźnik ogólnego zadłużenia²⁹ kształtował się w latach 2011-2013 na poziomie odpowiednio: 18,06%, 23,11% i 14,28%

Analiza rentowności wskazuje, że w całym kontrolowanym okresie wskaźniki rentowności na sprzedaży były ujemne, co wynika z ponoszonych strat na sprzedaży. Zyski netto były wypracowywane głównie na działalności finansowej (przede wszystkim dzięki odsetkom z lokowania wolnych środków pieniężnych). Osiągnięte zyski netto pozwoliły na osiągnięcie dodatnich wskaźników:

- rentowności majątku ogółem (ROA), które kształtowały się na poziomie od 1,9% do 2,8%, co oznacza, że każda złotówka zainwestowana w aktywa jednostki przynosiła ok 1,9 – 2,8 groszy zysku,
- rentowności kapitałów własnych (ROE), które przyjmowały w analizowanym okresie wartości od 2,2% do 3,7%
- rentowności sprzedaży netto (ROS), które przyjmowały wartości od 1,0% do 1,4%, co oznacza, że każda złotówka sprzedaży generowała przeciętnie od 1,0 do 1,4 grosza zysku netto.

Wskaźniki ROA i ROE najwyższe wartości osiągnęły w 2012 r. (odpowiednio 2,8% i 3,7%), natomiast najniższe w roku 2013 (odpowiednio 1,9% i 2,2 %), co wynikało głównie ze zmian wysokości wypracowanego zysku netto.

Wskaźnik ROS najniższą wartość osiągnął w roku 2011 (1,0%), natomiast najwyższą w roku 2012 (1,4%). Zmiany wartości wskaźnika wynikały zarówno ze zmian wysokości wypracowanego zysku netto, jak i zmian przychodów ze sprzedaży oraz relacji kosztów działalności operacyjnej do przychodów.

Obrót należnościami z tytułu dostaw i usług w 2013 r. wyniósł 36 dni tym samym zwiększył się o 3 dni do 2012 r. i 18 dni do 2011 (18 dni). Obrót zobowiązaniami z tytułu dostaw, robót i usług w 2013 r. następował co 21 dni, tj. o 9 dni krócej niż w 2012 r. (30 dni) i o 4 dni dłużej niż w 2011 r. (17 dni). Wskaźniki obrotu należności i zobowiązań handlowych wyliczono jako iloraz wartości – odpowiednio należności i zobowiązań – według stanu na ostatni dzień roku obrotowego oraz przychodów ze sprzedaży, pomnożony przez 360 dni.

²⁶ Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty ogólnego zarządu, pozostałe koszty operacyjne, koszty finansowe.

²⁷ W tym koszt wytworzenia sprzedanych produktów przez zakłady i wartość sprzedanych towarów i materiałów.

²⁸ Wskaźnik pokazuje jaką część zaciągniętych zobowiązań firma jest w stanie pokryć posiadanymi środkami pieniężnymi.

²⁹ Wskaźnik ogólnego zadłużenia = zobowiązania ogółem/aktywa ogółem x 100.

Wskaźnik rotacji zapasów wskazuje, iż przeciętny czas trwania jednego cyklu obrotowego zapasów w poszczególnych latach wynosił odpowiednio 7, 5 i 8 dni.

(dowód: akta kontroli str. 89)

Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w 2011 r. wynosiła 216,2 tys. zł. (tj. 5,3% kosztów rodzajowych), w 2012 r. – 189,2 tys. zł (tj. 4,5%) i w 2013 r. 170,4 tys. zł (tj. 5,5%) i w całości obciążała koszty ZSLP w Siedlcach. W badanym okresie nie wystąpiły przypadki obciążania Zespołu amortyzacją innych jednostek Lasów Państwowych lub centralizacja części odpisów amortyzacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 101, 131, 148, 178, 194 i 227)

W 2011 r. Dyrektor Zespołu (w uzgodnieniu z Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Siedlcach), przekazała trzem Nadleśnictwom³⁰ (Siedlce, Mińsk Mazowiecki i Łochów) z kapitału zasobów Lasów Państwowych będących w zarządzie Zespołu wolne środki (w kwocie ogółem 800,0 tys. zł), w celu zasilenia stanu środków na aktywa trwałe w budowie (drogi leśne i inna infrastruktura leśna).

(dowód: akta kontroli str. 266-268)

W okresie objętym kontrolą zyski ze sprzedaży środków trwałych będących w zarządzie ZSLP w Siedlcach wyniosły ogółem 141,1 tys. zł (w tym środków trwałych niskocennych na kwotę 1,8 tys. zł), natomiast koszty sprzedaży wyniosły 0,5 tys. zł i zostały poniesione w związku z wyceną dwóch maszyn przez rzeczoznawcę. We wszystkich przypadkach sprzedaż środków trwałych dokonywana była w wyniku przetargu publicznego, po uzyskaniu zgody z RDLP w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str. 271-276)

Analiza sprzedaży obtaczarki OBT-140 „Jabłoński” (nr inwentarzowy 540-00408), wykazała, że Zespół poniósł na tej transakcji stratę w wysokości 17,5 tys. zł. Zgodnie z ewidencją księgową wartość tego środka trwałego wynosiła 20,3 tys. zł. Minimalna cena sprzedaży obtaczarki została ustalona w kwocie 7,2 tys. zł brutto³¹, natomiast faktycznie z transakcji sprzedaży uzyskano przychód w kwocie 3,4 tys. zł brutto (2,8 tys. zł netto). Zespół nie poniósł w związku z tą transakcją kosztów sprzedaży, natomiast wartość księgowa netto obrabiarki (20,3 tys. zł) została odpisana w ciężar kosztów operacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 117, 272 i 277-288)

Przyczyny braku przeszacowania wartości środka trwałego w ewidencji księgowej oraz sprzedaż obtaczarki po cenie niższej od ustalonej ceny minimalnej wyjaśniła Dyrektor Zespołu: „Ze względu na brak jakiejkolwiek możliwości wykorzystania w/w obtaczarki na potrzeby własne oraz bardzo dużą awaryjność tego urządzenia (od 2009 r.) nie było zainteresowania potencjalnych oferentów jej zakupem po cenie wywoławczej. Pozostawienie środka na stanie ZSLP w Siedlcach powodowałoby jego niszczenie i w konsekwencji możliwość sprzedaży tylko jako złom. Komisja dokonująca szczegółowej oceny ofert w drugim przetargu ofertowym (w dniu 28.11.2011 r.), kierując się dobrem ZSLP w Siedlcach, dokonała wyboru oferty najkorzystniejszej cenowo, tj. 3,4 tys. zł – przy ewentualnym uzyskaniu kwoty około 1 450,00 zł, sprzedając jako złom, minimalizując tym samym poniesione straty na sprzedaży środka trwałego. Osoby odpowiedzialne za ten fakt już nie pracują w Zespole.

(dowód: akta kontroli str. 299-309)

W latach 2011-2013 wyceny wartości inwestycji długoterminowych i środków trwałych dokonywano wg wartości początkowej i dotychczasowego umorzenia wynikającego z ksiąg rachunkowych.

(dowód: akta kontroli str. 304)

Ewidencja ilościowo-wartościowa powierzonych w zarząd mienia Skarbu Państwa, prowadzono komputerowo, z wykorzystaniem Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP). W podsystemie Infrastruktura prowadzona jest ewidencja ilościowo-wartościowa dla środków nabytych, budynków i budowli oraz nieruchomości gruntowych podlegających ewidencji księgowej. Zasady prowadzenia ww. ewidencji regulują Zasady (polityka) rachunkowości oraz Plan kont stanowiące załącznik do Zarządzenia Nr 4 DGLP z dnia

³⁰ Na podstawie §4 zarządzenia nr 85 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 października 1999 r. (zmienionego zarządzeniem nr 64 z dnia 13 listopada 2000 r.) w sprawie szczegółowego sposobu postępowania przy przekazywaniu między jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych mienia i przedmiotów mienia znajdującego się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego.

³¹ Decyzja Nr 109 Dyrektora Zespołu Składowic Lasów Państwowych w Siedlcach z dnia 15 listopada 2011 r.

23.01.2009 r. z późniejszymi zmianami. Ewidencja powierzonego w zarząd mienia Skarbu Państwa prowadzona jest również ręcznie w księdze środków trwałych.

(dowód: akta kontroli str. 299-304)

W poszczególnych latach badanego okresu Zespół ponosił m.in. obciążenia podatkowe z tytułu podatku leśnego³², podatku od nieruchomości³³, podatku dochodowego od wynagrodzeń³⁴, podatku od towarów i usług³⁵.

(dowód: akta kontroli str. 289)

W 2011 i 2012 r. przeciętne zatrudnienie w Zespole wynosiło 17 osób (w tym 14 pracowników administracyjnych i 3 robotników), natomiast na koniec 2013 r. zatrudnionych było 14 osób (13 pracowników administracyjnych i 1 robotnik). Średnie miesięczne wynagrodzenie pracownika administracji w 2012 r. wynosiło 5 833,90 zł i było wyższe w porównaniu z rokiem 2011 o 229,10 zł (4,1%), natomiast wynagrodzenie w 2013 r. w tej grupie uległo zmniejszeniu w porównaniu z 2012 r. o 311,50 zł (5,3%) i wynosiło 5 522,40 zł. Średnie miesięczne wynagrodzenie robotnika w 2012 r. wynosiło 5 408,30 zł, i było wyższe w stosunku do roku 2011 o 27,7% (tj. o 1 172,20 zł), natomiast wynagrodzenie w 2013 r. było niższe w porównaniu z 2012 r. o 28,2% (tj. o 1 525,00 zł).

(dowód: akta kontroli str. 290-293)

Dyrektor Zespołu wyjaśniła, że wzrost średniomiesięcznego wynagrodzenia w 2012 r. w stosunku do 2011 r. w grupie pracowników administracji wynikał z powrotu w 2012 r. do pracy pracowników po długotrwałej absencji chorobowej oraz po urlopie macierzyńskim, które miały miejsce w 2011 r. Natomiast wzrost średniomiesięcznego wynagrodzenia w grupie robotników spowodowany był wypłatą w grudniu 2012 r. odprawy dla dwóch zwolnionych osób w kwocie 60 000 zł, która ujęta została w wynagrodzeniu ogólnym. Po odjęciu tej kwoty średniomiesięczne wynagrodzenie w tej grupie w 2012 r. wyniosłoby 3 741,67 zł, co w porównaniu z 2011 r. oznaczałoby spadek wynagrodzenia. Spadek średniomiesięcznego wynagrodzenia w 2013 r. w stosunku do 2012 r. w grupie pracowników umysłowych wynikał z zatrudnienia nowego pracownika na stanowisku kierownika działu administracyjno-pracowniczego z niższymi poborami, wakatu w miesiącu lipcu 2013 r. na tym stanowisku oraz zmniejszonymi nagrodami ze względu na oszczędności (nagrody w 2012 r. ogółem wyniosły 231,5 tys. zł, a w 2013 r. – 98,2 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 295)

W okresie objętym kontrolą w ZSLP w Siedlcach zwrot kosztów użytkowania samochodów prywatnych do celów służbowych odbywał się na podstawie rozliczenia delegacji służbowych. W Zakładzie nie przydzielano pracownikom deputatów pozapłacowych.

W latach 2011-2013 ZSLP w Siedlcach zastosowano wobec pracowników pozapłacowe czynniki obciążające koszty działalności Zespołu, tj.:

- udostępniono pracownikom telefony komórkowe do celów służbowych z określonym limitem odpowiednim do stanowiska - 18,5 tys. zł³⁶,
- dofinansowano kształcenie na koszt firmy – 14,0 tys. zł,
- zakupiono środki profilaktyczne BHP – 9,9 tys. zł,
- szczepienia ochronne – 3,6 tys. zł,
- sfinansowano badania lekarskie (medycyna pracy) – 2,5 tys. zł

Ponadto w ww. okresie pracownicy korzystali z niżej wskazanego dofinansowania obciążającego koszty ZFŚS:

- pożyczki (zwrotnej) na remont lub budowę domu – 3,0 tys. zł (2011 r.),
- dofinansowanie wypoczynku rodzinnego – 67,7 tys. zł,
- opłacenie uczestnictwa w imprezach kulturalnych – 3,3 tys. zł (2011 r.)

(dowód: akta kontroli str. 296 i 320-325)

³² W 2011 r. 0,16 tys. zł, w 2012 r. – 0,21 tys. zł i w 2013 r. 0,29 tys. zł.

³³ W 2011 r. 36,36 tys. zł, w 2012 r. – 32,62 tys. zł i w 2013 r. 38,22 tys. zł.

³⁴ W 2011 r. 98,36 tys. zł, w 2012 r. – 104,59 tys. zł i w 2013 r. 105,37 tys. zł.

³⁵ W 2011 r. 429,88 tys. zł, w 2012 r. – 403,60 tys. zł i w 2013 r. 276,84 tys. zł.

³⁶ W przypadku wystąpienia rozmowy prywatnej kosztami obciążano pracownika. W latach 2011-2013 obciążono pracowników na łączną kwotę 0,5 tys. zł.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

**Ocena
częstkowa**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Przedstawiając powyższą pozytywną ocenę wynikającą z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³⁷ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia 31 października 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Wanda Dąbrowska
Główny specjalista k.p.

.....
Podpis

.....
podpis

³⁷ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.